

**ERHVERVS- OG
VÆKSTMINISTEREN**

8. april 2015

Besvarelse af spørgsmål 168 alm. del stillet af Erhvervs-, Vækst- og Eksportudvalget den 13. marts 2015 efter ønske fra Pia Adelsteen (DF).

**ERHVERVS- OG
VÆKSTMINISTERIET**
Slotsholmsgade 10-12
1216 København K

Spørgsmål:

Ministeren bedes fremskaffe analyser el. lign. om de effekter, som udbredelsen af de såkaldte hypermarkeder og storcentre har haft for detailhandelen i lande som Sverige, Norge og USA.

Tlf. 33 92 33 50
Fax 33 12 37 78
CVR-nr 10 09 24 85
EAN nr. 5798000026001
evm@evm.dk
www.evm.dk

Svar:

Jeg har bedt Konkurrence- og Forbrugerstyrelsen undersøge, hvilke analyser og lign. vedrørende udbredelsen af hypermarkeder og storcentre i lande som Sverige, Norge og USA, der findes på området.

Konkurrence- og Forbrugerstyrelsen har oplyst, at styrelsen ikke løbende indsamler analyser og rapporter vedrørende effekter af hypermarkeder og storcentre, hvorfor der kan være andre end de nedenfor oplyste analyser, der vedrører effekter af hypermarkeder og storcentre.

Konkurrence- og Forbrugerstyrelsen har derudover oplyst følgende, hvilket jeg henholder mig til:

”Konkurrence- og Forbrugerstyrelsen offentliggjorde i april 2014 rapporten ”Fremtidens Detailhandel”. Styrelsen vurderede i rapporten, at konkurrencen og produktiviteten i detailhandlen kunne øges, hvis planlovens bestemmelser om placering og størrelse af nye butikker i Danmark blev lempet, og at det ville være hensigtsmæssigt at overveje fordele og ulemper ved at lempe bestemmelserne i erhvervslejeloven. Styrelsen anerkendte dog også, at andre politiske hensyn kunne veje tungere.

Styrelsen undersøgte i forbindelse med udarbejdelsen af analysen rapporter og analyser om effekterne af hypermarkeder og storcentre, som var tilgængelige på daværende tidspunkt. Styrelsen henviser således til følgende rapporter og analyser:

- Cheshire, P. C., *Evaluating the effects of planning policies on the retail sector: or do town centre first policies deliver the goods?* SERC Discussion Paper 66, 2011.
Analysen viser, at den britiske ’town-centre-first’-politik, der gjorde det vanskeligere at åbne store butikker uden for bymidterne, har dæmpet produktivitetsudviklingen i Storbritannien.

- Forfás, *Review of the Economic Impact of the Retail Cap – Report prepared for the Departments of Enterprise, Jobs and Innovation and Environment, Community and Local Government*, april 2011.
I rapporten undersøges konkurrence- og priseffekten af at lempe den irske planlov. Denne rapport er bl.a. baseret på ældre analyser af sammenhængen mellem omkostningsniveau og butiksstørrelse. Rapporten bemærker, at stordriftsfordelene må forventes at aftage i takt med stigende størrelse, men der vurderes stadig at være et vist spillerum for produktivitetsevinster i Irland. Det anbefales således i rapporten at lempe den irske planlov markant i Dublin og de større byer, som følge af stordriftsfordelene ved større butiksfomater, mens lempelserne skal være mindre uden for de store byer.

- Orth, F. M., *Productivity dynamics and the role of "big-box" entrants in retailing*, IFN arbejdsrapport nr. 898, 2012.
Analysen viser, at lempelsen af den svenske planlov blev fulgt af en markant forøgelse af detailbranchens produktivitet pga. indtræden af nye, store aktører. Disse er ikke blot mere produktive end de butikker, der træder ud af markedet, de tilskynder også de tilbageværende butikker til at effektivisere.

- Schivardi & Vivano, *Entry Barriers in Retail Trade*, Economic Journal Vol. 121, nr. 551, 2010.
Studiet viser, at i de regioner, hvor reguleringen via restriktive størrelsesbegrænsninger gør det sværere at etablere store butikker, er produktiviteten lavere og profitmarginen højere, hvilket giver højere forbrugerpriser.

- Et studie foretaget af BIPE på vegne af E. Leclerc, E. Leclerc communiqué de presse, 4. juni 2008.
Der er tale om en fransk undersøgelse, som viser, at prisniveauet i de franske byer, hvor der er etableret hypermarkeder, er faldet i forhold til byer, hvor der ikke er nogen hypermarkeder.

- Basker, E., *The Causes and Consequences of Walmart's Growth*. Journal of economic perspectives, s. 177-198, 2007.
Analysen viser, at den høje produktivitetsevækst i den amerikanske detailhandel bl.a. kan kobles sammen med indtræden af store WalMart-butikker.

- Ghemawat, Pankaj, *"The price is right"*, New York Times, 3. august 2005.
Artiklen peger på, at priserne er faldet i de områder i USA, hvor WalMart har åbnet nye butikker.

- *Nordic Food Markets – a taste for competition*, november 2005.
Rapporten er udarbejdet af en arbejdsgruppe bestående af repræ-

sentanter fra konkurrencemyndighederne i de nordiske lande, herunder den danske Konkurrence- og Forbrugerstyrelse (dengang Konkurrencestyrelsen). Formålet med rapporten var at identificere, analysere og foreslå løsninger på konkurrenceproblemerne på det nordiske fødevaremarked. Resultaterne af undersøgelsen tyder bl.a. på, at lande med relativt mange hypermarkeder generelt havde et større sortiment end lande med relativt få hypermarkeder. Rapporten er tilgængelig på Konkurrence- og Forbrugerstyrelsens hjemmeside (www.kfst.dk).

- Pedersen, Per Egil, *Når IKEA kommer til by'n – en gennemgang av forskningslitteraturen om "big box" etableringer*, Skriftserien fra Høgskolen i Buskerud og Vestfold nr. 1/2014.
Der er tale om en norsk analyse, som systematisk gennemgår og rapporterer 46 artikler om de såkaldte "big box"-effekter, særligt analyser af WalMart-etableringer i USA. Resultaterne af analysen indikerer, at "big box"-etableringer reducerer priserne på varer i de kategorier, hvor de etablerer sig.

Styrelsen gør desuden opmærksom på, at Produktivitetskommissionen i Analyserapport 2, *Konkurrence, Internationalisering og Regulering*, fra 2013 henviser til flere kilder, der behandler spørgsmålet om effekten af hypermarkeder/storcentre. Produktivitetskommissionen henviser ud over flere af ovenstående kilder således også til følgende kilder i relation til spørgsmålet om effekten af hypermarkeder/storcentre:

- Gordon, R. J., *Why was Europe Left at the Station When America's Productivity Locomotive Departed?* National Bureau of Economic Research, No. w10661, 2004.
Analysen peger på indtræden af de amerikanske big-box formater som årsagen til den markante forskel i produktivitetsvæksten mellem USA og Europa.
- Haskel, J., & Sadun, R., *Regulation and UK Retailing Productivity: Evidence from Microdata*. *Economica*, 79, s. 425-448, 2012.
Analysen viser, at en lovændring i Storbritannien i 1996, der gjorde det vanskeligere at åbne store butikker uden for bymidterne førte til en begrænsning i størrelsen for nye butikker, hvilket medførte en svagere produktivitetsvækst.
- Griffith, R., & Harmgart, H., *Supermarkets and Planning Regulation*, CEPR Discussion Papers 6713, 2008.
Baseret på britiske data finder analysen, at en mere streng planlov medfører højere forbrugerpriser.
- Foster, L., Haltiwanger, J. D., & Krizan, C. J., *Market Selection, Reallocation, and Restructuring in the U.S. Retail Trade Sector in the 1990s*, *The Review of Economics and Statistics* 88.4, s. 748-

758, 2006.

Analysen peger på, at en stor drivkraft bag effektiviseringer i de amerikanske detailvirksomheder har været implementeringen af it-løsninger, og at denne implementering er lettere for større butikker og butikskæder, da der ofte er en række faste etableringsomkostninger og nødvendige omorganiseringer forbundet med at implementere it-løsninger.”